

MESTSKÝ ÚRAD V TRENČÍNE

Mestské zastupiteľstvo
V Trenčíne

Trenčín, 20.09.2017

N á v r h

**všeobecne záväzného nariadenia č. 12/2017 o ochrane verejnej zelene a drevín,
ktoré sú súčasťou verejnej zelene**

Predkladá:

Mgr. Richard Rybníček
primátor mesta

Návrh na uznesenie:

Mestské zastupiteľstvo v Trenčíne

s c h v a ľ u j e

Spracovali:

Ing. Ingrid Kulhová
útvár stavebný a životného prostredia
Mgr. Iveta Plešová
útvár právny

VZN č.12/2017 o ochrane verejnej zelene
a drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene
v zmysle predloženého návrhu, ktorý tvorí
prílohu k tomuto uzneseniu

Stanovisko Komisie životného prostredia, dopravy, investícií a územného plánovania MsZ v Trenčíne:

-zasadnutie dňa 9.5.2017: komisia sa uzniesla, že sa k navrhovanému VZN o zeleni stretne na samostatnom mimoriadnom rokovaní komisie s termínom dňa 30.5.2017 (Uznesenie č.26/17)

-zasadnutie dňa 30.5.2017: komisia odporučila zapracovať uplatnené pripomienky členov komisie do návrhu VZN o zeleni a predložiť VZN na riadne zasadnutie komisie (Uznesenie č. 35/17)

- zasadnutie dňa 13.6.2017: komisia odporučila MsZ v Trenčíne schváliť VZN o ochrane verejnej zelene a drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene, tak ako bolo predložené (Uznesenie č. 37/17)

a tiež odporučila zapracovať do rozpočtu na rok 2018 požiadavku na obstaranie dokumentu starostlivosti o dreviny a požiadavku na personálne posilnenie ďalším pracovníkom pre oblasť ochrany drevín (Uznesenie č. 38/17).

Návrh VZN je v súlade s Plánom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Trenčín na roky 2016 - 2022 s výhľadom do r. 2040 a rozpočtom mesta.

V Trenčíne, 07.09.2017

Dôvodová správa

Mesto Trenčín malo prijaté všeobecne záväzné nariadenie obsahujúce úpravu tvorby, údržby, ochrany a správy verejnej zelene (VZN č.7/1991 Štatút zelene). Dňa 13.12.2016 bol mestu doručený protest prokurátora proti niektorým častiam citovaného VZN. Prokurátor v proteste uvádzal, že niektoré ustanovenia VZN sú v rozpore s § 6 ods. 1 zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a § 69 ods.2 zákona č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a navrhol napadnuté ustanovenia VZN zrušiť, resp. zväziť zrušenie VZN v celom rozsahu.

Protest prokurátora Mestské zastupiteľstvo v Trenčíne prerokovalo na zasadnutí konanom dňa 8.2.2017 a uznesením č.800 mu vyhovel. Zároveň mestské zastupiteľstvo schválilo VZN č.3/2017, ktorým sa ruší VZN č.7/1991 Štatút zelene a zaviazalo Mestský úrad v Trenčíne na vypracovanie nového Štatútu zelene a jeho predloženie poslancom MsZ na schválenie do júna 2017. Na základe uvedeného bol pripravený predkladaný návrh VZN, ktorý bol viackrát prerokovaný v Komisii životného prostredia, dopravy, investícií a územného plánovania MsZ v Trenčíne (viď 1.strana materiálu).

Zákonná úprava umožňuje obciam a mestám upravovať na svojom území ochranu verejnej zelene a tiež aj ochranu drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene. Zákon č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v § 4 ods. 3 písm.g) stanovuje, že jednou z úloh obcí a miest pri výkone samosprávy je správa a údržba verejnej zelene. Zákon č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov v § 69 ods.2 zase umožňuje obciam a mestám vydať všeobecne záväzné nariadenie, ktorým ustanoví podrobnosti o ochrane drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene.

Na základe citovaných ustanovení zákonov bol pripravený návrh predkladaného VZN, ktorý upravuje vymedzenie podmienok pre výsadbu, udržiavanie, a ochranu verejnej zelene, ako aj podmienok ochrany drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene na území nášho mesta a stanovuje zásady a postupy pri výsadbe, udržiavaní a ochrane verejnej zelene a podrobnosti vo veci ochrany drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene.

Mesto Trenčín podľa § 4 ods. 3 písm. g),h) a § 6 ods. 1 a ods.2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a podľa § 69 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov

vydáva

**Všeobecne záväzné nariadenie č. 12/2017 o ochrane verejnej zelene a drevín,
ktoré sú súčasťou verejnej zelene**

**PRVÁ ČASŤ
ZÁKLADNÉ USTANOVENIA**

**Čl. 1
Predmet nariadenia**

1. Účelom tohto všeobecne záväzného nariadenia (ďalej len „VZN“) je vymedzenie podmienok pre výsadbu, udržiavanie, a ochranu verejnej zelene, ako aj podmienok ochrany drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene na území mesta Trenčín ako jednej z významných zložiek životného prostredia.
2. Toto VZN stanovuje:
 - a) zásady a postupy pri výsadbe, udržiavaní a ochrane verejnej zelene
 - b) podrobnosti vo veci ochrany drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene
3. Všetky činnosti, zásady a postupy súvisiace s výsadbou, údržbou a ochranou verejnej zelene musia byť v súlade s platným územným plánom, miestnym územným systémom ekologickej stability a ostatnými záväznými dokumentami mesta Trenčín.

**Čl. 2
Základné pojmy**

Na účely tohto VZN:

1. Zeleň/vegetácia je súbor:

- a) živých prvkov (stromy, kry, byliny – trávky a kvety) a
- b) neživých prvkov (prírodných napr. voda, kameň, terénne úpravy a umelých – drobné záhradné stavby a vybavenie napr. opory, držiaky, konštrukcie na vedenie rastlín), rastúcich v prirodzenom alebo architektonicky upravenom prostredí na pozemkoch alebo ich častiach, a to ako solitéry alebo plošné útvary.

2. Verejnou zeleňou sa rozumie zeleň/vegetácia nachádzajúca sa na pozemkoch vo vlastníctve alebo v oprávnenom užívaní mesta Trenčín (katastrálne územia: Trenčín, Opatová, Kubrá, Kubrica, Orechové, Istebník, Zlatovce, Hanzlíková, Záblatie, Trenčianske Biskupice), ktorá je prístupná všetkým občanom bez obmedzenia. Jedná sa predovšetkým o parky, parčíky, zeleň obytných súborov, zeleň na námestiach a parkoviskách, zeleň pri význačných budovách a pamätníkoch, sprievodnú zeleň komunikácií, vodných tokov a iné. Verejná zeleň nezahŕňa porasty na lesných pozemkoch (lesy vo vlastníctve mesta v k.ú Trenčín, Soblahov a Mníchova Lehota).

3. Vyhradenou zeleňou sa rozumie verejná zeleň, ktorej užívanie je obmedzené časom užívania alebo druhom užívateľov. Jedná sa predovšetkým o zeleň zdravotníckych, školských a výchovných zariadení, športových a rekreačných areálov, priemyselných a poľnohospodárskych objektov, cintorínov a iné.
4. Verejným priestranstvom sa rozumejú pozemky vo výlučnom vlastníctve mesta, ktoré sú svojím účelom určené na všeobecné užívanie verejnosťou a ktoré sú verejnosti prístupné, najmä cesty, miestne komunikácie, chodníky, námestia, trhoviská, verejná zeleň a zeleň vnútroblokov, okrem tých, ktoré sú vo vlastníctve fyzických a právnických osôb alebo ku ktorým majú tieto osoby právo hospodárenia.
5. Oprávneným užívateľom pozemku pre účely tohto VZN sa rozumie fyzická alebo právnická osoba, ktorá užíva pozemok na základe platných právnych predpisov, na základe zmlúv a na základe rozhodnutí orgánov verejnej správy alebo súdu.
6. Parkom je súvislá sadovnícky upravená plocha s výmerou aspoň 0,5 ha pri minimálnej šírke 25 m. Kritériom zaradenia je schopnosť poskytnúť účinnú rekreáciu v prírodnom prostredí. Do výmery sa nezahŕňajú stavebné objekty a zariadenia iného určenia (výrobné, kultúrne, zariadenia organizovaného športu a pod. vrátane obslužných plôch - parkoviská). Započítava sa plocha ihrísk, ktoré sú súčasťou vybavenosti parkov.
7. Menšie parkovo upravené plochy sú sadovnícky upravená zeleň s plošnou výmerou pod 0,5 ha s prevažujúcou okrasnou funkciou, nelíniového charakteru. Menšími parkovo upravenými plochami sú najmä parčíky, odpočinkové plochy pri čakárňach, v prelukách, samostatné detské ihriská, zelené pásy pri komunikáciách, okrasné plochy pred verejnými budovami, pri pomníkoch apod.
8. Drevinou rastúcou mimo lesa (ďalej len "drevina") je strom alebo ker vrátane jeho koreňovej sústavy rastúce jednotlivo alebo v skupinách mimo lesného pôdneho fondu.¹⁾
9. Koreňový priestor je priestor vymedzený koreňovým systémom dreviny.
10. Ochranný koreňový priestor je kruhová plocha pôdy pod korunou stromu, ktorá je vymedzená kružnicou s polomerom o 1,5 m väčším ako je polomer pôdorysného priemetu koruny, pri drevinách stĺpovitého habitu je vymedzená kružnicou s polomerom o 5 m väčším ako je polomer pôdorysného priemetu koruny (odkvapová línia).
11. Koreňový systém je podzemný orgán drevín a rastlín tvorený koreňmi rôznej hrúbky, ktorý plní štyri hlavné funkcie: kotviacu, skladovaciú, absorpčnú a vodivú. Upevňuje a stabilizuje rastlinu v substráte a zásobuje ju vodou a živinami rozpustnými vo vode.

1) § 2 ods.2 písm. m) zákona č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov

Čl. 3

Význam zelene

1. Zeleň je jedinou a nezastupiteľnou zložkou životného prostredia, ktorá toto prostredie nenarušuje a slúži zároveň na existenciu a regeneráciu iných zložiek. Má pre človeka význam nie len estetický, ale predovšetkým zdravotný, hospodársky a spoločenský.
2. Plánovaná, realizovaná a udržiavaná zeleň na odbornej úrovni plní v krajine širokú škálu funkcií, vyznačujúcich sa priaznivým vplyvom na človeka, organizmy a ich životné prostredie. Medzi základné funkcie, ktoré vegetácia plní v urbanizovanej krajine patrí: hygienická, mikroklimatická, estetická, psychologická, ochranná, hospodárska a ekologická funkcia.

DRUHÁ ČASŤ

SPRÁVA, VÝSADBA, ÚDRŽBA A OCHRANA VEREJNEJ ZELENĚ A DREVÍN

Čl. 4

Správa verejnej zelene a drevín

1. Za územnú koncepciu tvorby a ochrany zelene zodpovedá mesto Trenčín, útvár stavebný a životného prostredia. Činnosť útvaru stavebného a životného prostredia okrem iného zahŕňa:
 - a) evidovanie, vyhodnocovanie, aktualizáciu a zverejňovanie údajov o stave verejnej zelene,
 - b) zabezpečovanie územno-plánovacích podkladov a dokumentov na úseku verejnej zelene (dokument miestneho územného systému ekologickej stability a dokument starostlivosti o dreviny) a ich zverejňovanie, vrátane zabezpečovania a zverejňovania ich aktualizácií,
 - c) povoľovanie zásahov (rozkopávok) do verejnej zelene v zmysle správneho konania,
 - d) účasť na územnom a stavebnom konaní, vydávanie stanovísk k územno-plánovacej, stavebnej alebo inej činnosti a ku kolaudácii stavieb dotýkajúcich sa verejnej zelene.
2. Správu verejnej zelene a drevín vykonáva mesto Trenčín prostredníctvom Mestského úradu, Útvary interných služieb (ďalej len „správca“).
3. Údržbu, výsadbu a starostlivosť o verejnú zeleň a dreviny vykonáva mesto Trenčín prostredníctvom organizácií zriadených alebo založených mestom Trenčín a prostredníctvom externých fyzických a právnických osôb na základe zmluvy.
4. Správa verejnej zelene a drevín na území mesta zahŕňa:
 - a) kontrolovanie výkonu prác na plochách verejnej zelene,
 - b) kontrolovanie a preberanie plôch verejnej zelene po rozkopávkach/záberoch a iných zásahoch,
 - c) vypracovávanie podkladov pre rozpočet mesta,

- d) spoluprácu s orgánmi ochrany prírody a krajiny, štátnej správy, neziskovými organizáciami, samosprávou, spravovateľmi plôch zelene a obyvateľmi mesta Trenčín.

Čl. 5

Tvorba a výsadba zelene a drevín

1. Zeleň je potrebné rozvíjať podľa ekologických, biologických, sadovnícko-krajinárskych, urbanistických, technických, zdravotných a estetických zásad.
2. Výsadbu na plochách verejnej zelene zabezpečuje správca podľa základného dokumentu, ktorým je generel zelene, ďalej platného územného plánu, miestneho územného systému ekologickej stability, územno-plánovacej dokumentácie a ostatných záväzných dokumentov mesta.
3. Na plochách verejnej zelene je zakázané vysádzať rastliny a umiestňovať alebo premiestňovať neživé prvky v zeleni v zmysle článku 2 ods.1 písm. b) tohto VZN bez vedomia a písomného súhlasu správcu verejnej zelene. Fyzická alebo právnická osoba, ktorá má záujem o výsadbu rastlín na plochách verejnej zelene je povinná požiadať o písomný súhlas správcu verejnej zelene a následne rešpektovať podmienky uvedené v písomnom súhlase/nesúhlase.

Čl. 6

Údržba verejnej zelene a drevín

1. Údržba verejnej zelene je jej nepretržité udržiavanie v dobrom zdravotnom a kondičnom stave, tak aby mohla plniť funkcie podľa svojho umiestnenia v urbánnom prostredí alebo vo voľnej krajine.
2. Verejná zeleň musí byť udržiavaná a zveľaďovaná podľa ekologických, estetických, biotechnických, urbanistických a bezpečnostných zásad. Plánovitá a pravidelná údržba verejnej zelene musí vytvárať vhodné podmienky pre jej optimálny rast a vývoj. Pod plánovitou údržbou sa rozumie ochrana zelene pred neuváženou asanáciou, jej zabezpečovanie proti mechanickému a chemickému poškodeniu, odborné ošetrovanie stromov, ochrana proti škodcom a chorobám, dosádzanie, prebierka a náhradná výsadba za odumretú a asanovanú zeleň.
3. Správca verejnej zelene vykonáva údržbu verejnej zelene prostredníctvom organizácií zriadených alebo založených mestom Trenčín a prostredníctvom externých fyzických a právnických osôb na základe zmluvy, pritom zabezpečuje:
 - a) údržbu plôch zelene v takom zdravotnom a estetickom stave, ktorý nenaruša celkový vzhľad urbánneho prostredia,
 - b) výkon odborných záhradníckych a technických činností súvisiacich s výsadbou, ošetrovaním a ochranou všetkých prvkov a plôch zelene,
 - c) údržbu plôch zelene v súlade s generelom zelene a platným územno-plánovacím podkladom tak, aby bol zachovaný charakter realizovanej výsadby. To znamená pravidelnú údržbu zabezpečujúcu požadovanú veľkosť

- a tvar korún stromov a krov, živých plotov a záhonov a v prípade úhynu dosadbu nových rastlín podľa schválenej náhradnej výsadby,
- d) údržbu veľkosti a tvaru zelene tak, aby nepresahovala na susedné pozemky a bol zabezpečený dostatočný rozhľadový trojuholník na miestnych komunikáciách a križovatkách a nebola ohrozená bezpečnosť cestnej premávky,
 - e) údržbu plôch zelene v takom stave, aby nedochádzalo k šíreniu burín a invázných rastlín uvedených v prílohe č. 2a (Zoznam invázných druhov rastlín a spôsoby ich odstraňovania) vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č.24/2003 Z.z. ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Čl. 7

Užívanie verejnej zelene a ochrana drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene

1. Ochrana verejnej zelene je komplexná činnosť zameraná na udržanie jej ekologických a estetických funkcií v urbánnom priestore, v prírode a voľnej krajine a na predchádzanie jej neodôvodneného odstraňovania. Cieľom ochrany zelene je predchádzať a obmedzovať zásahy, ktoré ohrozujú, poškodzujú alebo ničia stav a podmienky rastu a vývoja zelene.
2. Verejnú zeleň je možné užívať len primeraným spôsobom.
3. Pri využívaní verejnej zelene sú osoby povinné zachovávať poriadok a čistotu a vyvarovať sa všetkého, čo by viedlo k jej poškodeniu alebo k narušeniu či účelu, ktorému verejná zeleň slúži.
4. Dočasné užívanie plôch verejnej zelene musí byť v súlade s ich funkciou a týmto využitím nesmú byť znehodnocované.
5. Na plochách verejnej zelene sa za účelom zabezpečenia verejného poriadku a ochrany drevín zakazuje:
 - a) odcudzovať, ničiť, trhať, lámať, neodborne alebo bez súhlasu správcu orezávať konáre alebo inak poškodzovať nadzemné a podzemné časti stromov, krov a iných okrasných rastlín, vrátane všetkých ich vývojových štádií, s výnimkou burín a nežiadúcich náletových a invázných druhov rastlín uvedených v prílohe č. 2a (Zoznam invázných druhov rastlín a spôsoby ich odstraňovania) vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č.24/2003 Z. z. ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov,
 - b) akýmkoľvek spôsobom znečisťovať trávniky, záhony a ostatné plochy verejnej zelene, svojvoľne premiestňovať zariadenia, vyvesovať a pripevňovať akékoľvek predmety (napr. plagáty) a zariadenia na dreviny,
 - c) bez platného povolenia mesta Trenčín (rozhodnutie na rozkopávku alebo na záber verejného priestranstva) vykonávať výkopové práce,
 - d) ukladať a uskladňovať (aj dočasne) výkopový materiál z rozkopávok miestnych komunikácií a spevnených plôch,

- e) bez platného povolenia mesta Trenčín umiestňovať reklamné stavby, pódia, maringotky, stánky, zariadenia staveniska, kontajnery na odpad, exteriérové sedenia a terasy, prípadne iné zariadenia, svojvoľne zriaďovať chodníky a iné spevnené plochy (aj štrkové),
- f) vchádzať, zastavovať a stáť motorovými vozidlami na plochách verejnej zelene s výnimkou vozidiel a techniky slúžiacej na údržbu verejnej zelene,
- g) zakladať ohne, táboriť a využívať plochy verejnej zelene na nocovanie, okrem tej plochy verejnej zelene, ktorá je správcom na niektorý z účelov určená,
- h) vypalovať drevitý alebo bylinný porast, lístie, rastlinné zvyšky a spaľovať akýkoľvek odpad.
6. Pri prácach (stavebných a iných) prebiehajúcich v blízkosti drevín je osoba vykonávajúca tieto práce povinná zabezpečiť nasledovné 2):
- a) spracovanie a schválenie plánu ochrany drevín, v ktorom sú konkretizované požiadavky a rozsah ochrany,
- b) komplexnú odbornú ochranu jestvujúcich drevín (to znamená nadzemných častí - kmeň, koruna i podzemných častí - koreňový systém) pred mechanickým poškodením (obalením jutovinou, debnením, vyviazaním konárov) a pred zhutnením koreňového priestoru mechanizmami a vozidlami,
- c) aby počas výkopových prác nebol koreňový systém zaťažený a kmeň stromov zasypávaný výkopovou zeminou a stavebným materiálom. Výkopová zemina musí byť kladená mimo koreňovú zónu stromov, tzn. na vonkajšiu líniu koruny. Zároveň nie je ani prípustné terén v ochrannom koreňovom priestore znižovať odkopávaním zeminy.
- d) aby sa pri hĺbení výkopov nezasahovalo do ochranného koreňového priestoru dreviny. Ak to vo výnimočných prípadoch nie je možné zabezpečiť, musí sa výkop vykonávať ručne a nesmie sa viesť bližšie ako 2,5 m od päty kmeňa. Pri hĺbení sa nesmú prerušiť korene hrubšie ako 3 cm.
- e) v prípade, že dôjde počas prác k akémukoľvek poškodeniu dreviny, jej ošetrovanie odborne spôsobilou osobou.
- f) po skončení prác alebo inej činnosti odstránenie všetkého odpadu a dovoz a rozprestretie biologicky činnej zeminy zbavenej kameniva a iných prímiesí v minimálnej hrúbke 20 cm na vopred skyprený a vyrovnaný terén.
- g) dodržať daný technologický postup zaručujúci optimálny vývoj vegetácie a odovzdať upravenú plochu vo funkčnom stave (úprava spočíva vo výseve trávneho osiva a prvej kosbe) správcovi verejnej zelene preberacím protokolom.
7. Osoba vykonávajúca stavebné alebo iné práce prebiehajúce v blízkosti drevín vo verejnej zeleni ručí za kvalitu úpravy verejnej zelene po rozkopávke alebo zábere po dobu 24 mesiacov odo dňa odovzdania správcovi verejnej zelene.
8. Pri budovaní nových nadzemných vedení nesmú byť existujúce stromy obmedzované v raste. Prípadná nevyhnutná úprava korún stromov môže byť realizovaná len odborným spôsobom, ktorý nenaruší prirodzený tvar a vývin stromu, a to odborne spôsobilou osobou. Stĺp verejného osvetlenia musí byť vzdialený od stromu minimálne 3 m.

2)STN 83 7010 Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie

Čl. 8
Sankcie

Porušenie ustanovení tohto VZN je postihnuteľné podľa osobitných predpisov 3).

TRETIA ČASŤ
ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Čl. 9
Spoločné ustanovenia

Kontrolnú činnosť nad dodržiavaním tohto VZN na území mesta Trenčín vykonávajú:

- a) poverení zamestnanci Mestského úradu v Trenčíne,
- b) Mestská polícia mesta Trenčín

Čl. 10
Účinnosť

VZN č.12/2017 o ochrane verejnej zelene a drevín, ktoré sú súčasťou verejnej zelene bolo schválené Mestským zastupiteľstvom v Trenčíne dňa 20.09.2017 a nadobúda účinnosť 15.dňom od jeho vyvesenia na úradnej tabuli mesta.

Mgr. Richard Rybníček
primátor mesta

3) zákon č.372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, zákon č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov